

MỘT SỐ YÊU CẦU CƠ BẢN VỀ XÂY DỰNG, BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN GIẢNG DẠY LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY

TRẦN THỊ LAN HƯƠNG

Trường Đại học mỏ - Địa chất

Ngày nhận bài: 04/01/2025; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 20/01/2025; Ngày duyệt đăng: 01/02/2025

ABSTRACT

Building and training a team of lecturers in general, and lecturers teaching Political Theory subjects in particular, plays an extremely important role, "is the decisive factor in the quality of education", meeting the trend of innovation in university education and the increasingly high requirements of the country and the region's practices.

Keywords: Requirements, building, training, lecturers, theory, politics.

Xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên nói chung, giảng viên giảng dạy các môn Lý luận Chính trị nói riêng có vai trò vô cùng to lớn, “là nhân tố quyết định chất lượng của giáo dục”, đáp ứng xu hướng đổi mới giáo dục đại học và yêu cầu ngày càng cao của thực tiễn của đất nước và khu vực. Tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất, thực hiện đúng chức năng nhiệm vụ được phân công, đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận Chính trị là những người trực tiếp truyền thụ những nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối quan điểm của Đảng... nhằm trang bị cho sinh viên thế giới quan khoa học, phương pháp luận mác xít, lý tưởng niềm tin cộng sản và đạo đức cách mạng...ngay trong những năm đầu tiên ở giảng đường đại học. Chất lượng đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận Chính trị là một trong những nhân tố ảnh hưởng trực tiếp đến việc hình thành, phát triển nhân cách của sinh viên trong quá trình học tập tại Trường cũng như công việc sau này. Chính vì vậy, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị luôn là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong chiến lược phát triển đội ngũ cán bộ giảng viên của Trường Đại học Mỏ - Địa chất. Về cơ bản, quá trình xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận Chính trị của Trường trong thời gian tới cần đáp ứng được một số yêu cầu có tính nguyên tắc như sau:

Thứ nhất, phải thường xuyên bồi dưỡng phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức, phẩm chất nghề nghiệp mẫu mực cho đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị

Đây là yêu cầu quan trọng đối với đội ngũ giảng viên trong giáo dục đại học nói chung và là yêu cầu quan trọng nhất đối với các giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị nói riêng. Là những giảng viên, đảng viên trực tiếp truyền dạy các tri thức lý luận chính trị đồng thời bồi dưỡng lòng yêu nước, tự hào dân tộc, tinh thần trách nhiệm...cho sinh viên ở bậc đại học ngay những năm đầu tiên. Vì vậy, phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức, phẩm chất nghề nghiệp của ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị tác động trực tiếp đến sinh viên. Không những thế, với tư cách là giảng viên Lý luận Chính trị, phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức, phẩm chất nghề nghiệp của họ còn tác động đến cả đồng nghiệp trong, ngoài cơ quan, cộng đồng dân cư nơi cư trú... Vì vậy việc bồi dưỡng phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức, phẩm chất nghề nghiệp mẫu mực cho đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị là yêu cầu, nhiệm vụ thường xuyên xét theo cả hai khía cạnh bên trong, tự thân và yêu cầu khách quan từ thực tiễn bên ngoài.

Phẩm chất chính trị tư tưởng, đạo đức của giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị nói riêng và giảng viên, đảng viên nói chung trước hết được thể hiện ở lòng yêu nước, tinh thần nhiệt tình cách mạng, trung thành tuyệt đối với Tổ quốc, với nhân dân, với chế độ Xã hội chủ nghĩa mà Đảng đã lựa chọn; có bản lĩnh chính trị vững vàng, luôn tin tưởng và nhất trí cao và thực hiện tốt mọi đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Hiến pháp và pháp luật của Nhà nước; có lối sống lành mạnh, đoàn kết, có tinh thần tương thân tương ái...

Đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị luôn thực hiện chức năng kép là “dạy chữ” với “dạy người”, dạy “khoa học lý luận” với “bồi dưỡng chính trị, tư tưởng”. Muốn thực hiện được tốt chức năng, nhiệm vụ này, đội ngũ giảng viên đòi hỏi phải được bồi dưỡng để trở thành những tấm gương mẫu mực về chính trị, tư

tưởng đạo đức, lối sống. Đây cũng là điều kiện để giảng viên Lý luận Chính trị hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, góp phần tạo nên môi trường văn hoá sư phạm lành mạnh, góp phần bồi dưỡng xây dựng nhân cách cho sinh viên trong quá trình học tập tại Trường.

Hiện nay, bối cảnh 4.0, công nghệ mạng đang góp phần đẩy nhanh, đẩy mạnh sự tác động của tình hình chính trị thế giới và khu vực diễn biến hết sức phức tạp. Lợi dụng điều này, các thế lực thù địch đang ra sức thực hiện mở rộng phạm vi, đối tượng, phương pháp tiến hành của chiến dịch “diễn biến hoà bình”, với các chiêu bài quen thuộc như: “tự do ngôn luận”, “dân chủ”, “nhân quyền”, “dân tộc”, “tôn giáo” để kích động chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc, sự ổn định của đất nước, phá hoại công cuộc đổi mới của nước ta. Cùng với đó, sự tác động của mặt trái cơ chế thị trường vẫn đang tiếp tục những đợt sóng mới của nó...đặt ra nhiều thách thức lớn đối với công tác giáo dục - đào tạo nói riêng và vấn đề an ninh chính trị xã hội của đất nước nói chung. Trước tình hình đó, đòi hỏi đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị với tư cách là các đảng viên, giảng viên nòng cốt, tiên phong trong lĩnh vực chính trị tư tưởng tại đơn vị cần phải tiếp tục trau dồi phẩm chất chính trị, đạo đức trong sáng, phẩm chất nghề nghiệp mẫu mực, không bị dao động ngả nghiêng, thoái hoá về chính trị, suy thoái về đạo đức, lối sống, sa ngã trước những cám dỗ tiêu cực trong cuộc sống cũng như trong sự nghiệp. Mỗi giảng viên phải nỗ lực vượt qua khó khăn, cám dỗ, tu dưỡng phấn đấu giữ vững phẩm chất chính trị, đạo đức, nghề nghiệp của mình xứng đáng với vị thế là người thầy mà xã hội tôn vinh.

Thứ hai, xây dựng, bồi dưỡng cho đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị có trình độ trí tuệ cao, năng lực chuyên môn, nghiệp vụ giỏi, phương pháp tư duy khoa học, nhạy cảm về thực tiễn, sắc bén về lý luận.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Nếu có đức mà không có tài ví như ông bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người”. Do vậy, đối với giảng viên giảng dạy môn lý luận chính trị ngoài việc phải hội tụ đủ những phẩm chất nhân cách cần thiết, họ phải được xây dựng, bồi dưỡng để có trình độ năng lực toàn diện, có tính tổng hợp khá cao, nhất là kiến thức lý luận chính trị; có khả năng nắm vững và vận dụng sáng tạo quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối, quan điểm của Đảng vào quá trình giáo dục đào tạo, giảng dạy, nghiên cứu khoa học; có năng lực trí tuệ và khả năng hoạt động thực tiễn, có tư duy sắc sảo nhạy bén, đủ khả năng làm chuyển hoá những phẩm chất, năng lực của sinh viên từ trình độ thấp lên trình độ cao, từ chưa hoàn thiện đến hoàn thiện. Có như vậy, khi tốt nghiệp ra trường, sinh viên mới hoàn thành nhiệm vụ theo mục tiêu đào tạo cả về chuẩn đầu ra kiến thức chuyên môn và kỹ năng, năng lực làm việc cũng như các phẩm chất chính trị xã hội khác. Để đạt được yêu cầu đó, đòi hỏi đội ngũ giảng viên giảng dạy các môn Lý luận Chính trị phải được chú trọng lộ trình xây dựng từ khâu quy hoạch, tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng và phải được tiến hành thường xuyên, liên tục với yêu cầu ngày càng cao, phải kết hợp tốt giữa đào tạo bồi dưỡng với tự phấn đấu rèn luyện của đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất hiện nay. Có như vậy mới góp phần không ngừng nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo, nghiên cứu khoa học, xứng đáng với vị thế, uy tín đào tạo của Nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân.

Thứ ba, bồi dưỡng phương pháp, tác phong công tác tốt cho đội ngũ giảng dạy các môn Lý luận Chính trị tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất

Trong giáo dục nói chung và giáo dục đại học nói riêng, phong cách, tác phong của cán bộ giảng dạy có tác động trực tiếp đến người học ngay trong quá trình dạy học đồng thời còn tiếp tục tác động gián tiếp đến việc hình thành lối sống, ứng xử trong thực tiễn xã hội sau này. Chuẩn hóa nghiệp vụ sư phạm, tác phong giảng viên và xây dựng hình ảnh người thầy người cô mẫu mực được xem là nhiệm vụ thường, là một trong những nội dung quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục Đại học. Nhân mạnh vai trò to lớn của nhà giáo, V.I. Lênin chỉ rõ rằng: “Trong bất kỳ một trường học nào, điều quan trọng nhất là phương hướng chính trị và tư tưởng của các giáo viên. Cái gì quyết định phương hướng đó? Hoàn toàn và chỉ là thành phần các giảng viên mà thôi”. Người khẳng định: “Đội quân giáo viên phải đề ra cho mình những nhiệm vụ giáo dục to lớn và trước hết phải trở thành đội quân chủ yếu trong sự nghiệp giáo dục xã hội chủ nghĩa”. Do đó, cùng với việc bồi dưỡng cho đội ngũ giảng viên giảng dạy Lý luận Chính trị có đủ các yêu cầu về phẩm chất, năng lực, cần thường xuyên bồi dưỡng, xây dựng phương pháp tác phong công tác chuẩn mực của một nhà sư phạm có phẩm chất, uy tín và kỹ thuật cao. Đối với giảng viên Lý luận Chính trị tại trường kỹ thuật như Đại học Mỏ - Địa chất, việc bồi dưỡng phương pháp, tác phong lại càng trở nên quan trọng bởi các thầy cô trực tiếp truyền đạt đường lối chính trị của chủ nghĩa Mác - Lênin, đường lối cách mạng Đảng Cộng sản Việt Nam, tư tưởng Hồ Chí Minh thì trước hết, mỗi thầy cô cần phải trở thành một tấm gương sáng về việc nói đi đôi với làm, cần kiệm liêm chính theo đạo đức, phong cách chủ tịch Hồ Chí Minh.

Thứ tư, kết hợp hiệu quả hơn nữa giữa công tác giảng dạy với nghiên cứu khoa học của giảng viên Lý luận Chính trị.

Giảng dạy và nghiên cứu khoa học có sự thống nhất chặt chẽ với nhau, là nhiệm vụ căn bản, thường xuyên của giảng viên nói chung. Các giảng viên Lý luận Chính trị tại Trường Đại học Mỏ - Địa chất do đặc thù khối lượng giảng dạy lớn nên hiện vẫn còn tình trạng mất cân đối về tỷ trọng giữa công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học, cá biệt vẫn còn tình trạng giảng viên không hoàn thành hoặc hoàn thành vừa đủ định mức nghiên cứu khoa học theo quy định. Đây cũng là một trong những vấn đề cần tiếp tục được quán triệt và giải quyết trong thời gian tới.

Về nguyên tắc, sự thống nhất giữa nhiệm vụ giảng dạy và nghiên cứu khoa học nói chung của giảng viên là sự thống nhất biện chứng. Sự thống nhất đó được thể hiện ở chỗ giảng dạy và nghiên cứu khoa học cùng thuộc loại hoạt động nhận thức của con người. Phương pháp giảng dạy, phương pháp nghiên cứu khoa học có thể được phối kết hợp trong quá trình giảng viên thực hiện từng nhiệm vụ của mình. Tuy nhiên, do tính đặc thù của các môn Lý luận Chính trị nên hoạt động nghiên cứu khoa học của các giảng viên thường là tập trung cho các vấn đề có tính học thuật chuyên môn. Các hoạt động nghiên cứu khoa học hướng đến đối tượng sinh viên trong trường còn hạn chế và chỉ dừng ở một số hoạt động như: đề tài nghiên cứu khoa học cấp trường, thi Olympic các môn Mác - Lênin, tìm hiểu về tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh, các cuộc thi viết chính luận... Trong khi đó, khi sinh viên khi học tập các môn Lý luận Chính trị cũng là đã và đang tiếp cận phương pháp luận để từ đó lựa chọn ra các phương pháp cụ thể áp dụng cho bản thân ở từng học phần. Nói cách khác, trong vấn đề nghiên cứu khoa học, giảng viên Lý luận bên cạnh việc đề ra nhiệm vụ nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học, hoàn thành và hoàn thành vượt mức nhiệm vụ nghiên cứu khoa học thì các giảng viên Lý luận Chính trị của Trường cần chú ý và đầu tư nhiều hơn nữa cho mảng nghiên cứu khoa học hướng tới sinh viên. Giảng viên Lý luận Chính trị có thể trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia vào hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên cùng với các giảng viên chuyên ngành với tư cách là nhà khoa học đưa ra định hướng, thiết kế, cố vấn, theo dõi chặt chẽ, thúc đẩy thường xuyên và dự kiến trước được kết quả sẽ đạt tới của quá trình nghiên cứu.

Tổ chức nghiên cứu khoa học cho sinh viên có tác dụng kép đối với việc thực hiện mục tiêu giảng dạy nói chung. Nó không chỉ trực tiếp tạo ra phẩm chất và năng lực làm việc độc lập trong nhân cách sinh viên mà còn kích thích mạnh mẽ sự hứng thú học tập, phát huy cao độ vai trò chủ thể tích cực của sinh viên trong quá trình học tập tại trường. Ngày nay, trước sự phát triển mạnh mẽ của khoa học và công nghệ, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, việc kết hợp giảng dạy với nghiên cứu khoa học của sinh viên ngày càng đặt ra cấp bách. Vì vậy, ngay từ những năm đầu, cần tổ chức cho sinh viên tham gia làm các bài tập nghiên cứu, viết thu hoạch, tiểu luận... để họ quen dần với hoạt động nghiên cứu khoa học; sau đó tăng dần các hình thức khác cao hơn như tổ chức nghiên cứu khoa học nhóm, tổ, lớp theo tiến trình từng năm học. Không những thế, giảng viên các môn Lý luận Chính trị cần tham gia, phối kết hợp với các giảng viên chuyên môn để cùng nâng cao hiệu quả, chất lượng, kỹ năng nghiên cứu khoa học cho sinh viên để giúp sinh viên thấy rõ hơn vai trò nền tảng của Lý luận và sự gắn bó không tách rời giữa các môn Lý luận Chính trị với khoa học cụ thể. Trong lộ trình đó, vai trò chính của các giảng viên Lý luận Chính trị là người chỉ dẫn, định hướng những nội dung, vấn đề để sinh viên tự nghiên cứu tài liệu và đưa ra những nhận định, đánh giá về vấn đề nghiên cứu, biến quá trình “giáo dục” thành quá trình “tự giáo dục”, phát huy tính năng động, sáng tạo của sinh viên trong học tập, nghiên cứu khoa học.

Gắn hoạt động nghiên cứu khoa học có tính chuyên môn của giảng viên Lý luận Chính trị với hiệu quả nghiên cứu khoa học của đối tượng giáo dục trực tiếp là sinh viên – đây có thể coi là nhiệm vụ khoa học, chuyên môn có tính mới và cấp bách đặt ra đối với đội ngũ giảng viên Lý luận Chính trị của Trường. Việc tự xây dựng lộ trình phát triển bản thân của giảng viên Lý luận Chính trị nói riêng, đội ngũ giảng viên của trường Đại học Mỏ - Địa chất nói chung để đáp ứng yêu cầu mới của thực tiễn ngành giáo dục cần được kết hợp với những quan tâm, chỉ đạo sát sao của các cấp lãnh đạo. Có như vậy mới thực sự tạo ra được động lực, áp lực kép và sẽ góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục đào tạo của Nhà trường hiện nay.

Trong bối cảnh kỷ nguyên số, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc hiện nay, việc giữ vững lập trường chính trị, không ngừng bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao năng lực nghiên cứu khoa học, gia tăng hiệu quả chất lượng giảng dạy, cập nhật và áp dụng công nghệ khoa học vào hoạt động nghề nghiệp, chủ động tiếp cận và tìm kiếm các phương pháp giảng dạy hiện đại... là nhiệm vụ đặt ra khi xây dựng, bồi dưỡng giảng viên đại học nói chung và là nhiệm vụ kép đối với đội ngũ giảng viên Lý luận Chính trị nói riêng. Họ là những người vừa truyền thụ, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, Nhà nước vừa tiếp lửa cho sinh viên, đặt những nền móng đầu tiên để trang bị cho các em sinh viên tri thức, kỹ năng, lý tưởng, lòng yêu nước... Họ cũng chính là đội ngũ bồi đắp, trang bị cho sinh viên những hệ chuẩn về giá trị để các em thấm nhuần và nhận thức rõ hơn về ý thức trách nhiệm của bản thân trong việc phân loại thông tin tiếp nhận, tạo ra các lá chắn có tính “kháng nguyên” trước những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch. Nói cách khác, xây dựng đội ngũ giảng viên Lý luận Chính trị chính là xây dựng đội ngũ giảng viên – chiến sỹ trên mặt trận chính trị tư tưởng tại trường Đại học Mỏ - Địa chất nói riêng và trong hệ thống giáo dục đại học nói chung.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết số 29 - NQ/TW, Hội nghị Trung ương 8 (khóa XI) về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế, Hà Nội, 2013.
3. Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 9, 11, 15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
4. V.I. Lênin: Toàn tập, t.47, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
5. V.I. Lênin: Toàn tập, t.36, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.